

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizenharmadik évfolyam.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Választás előtt.

A tavaszi szél a képviselőjelöltek zászlajának szövetével játszik. Magyarország népe képviselőválasztás előtt áll. Csattogó frázis-bombasztóktól hangos a levegő s a koalíciós kormány meddő működése sem volt elegendő lecke sokaknak a kiábrándulásra. Igen sokan vannak olyanok, kiket a jelölt ur cifra mondatokba szedett ígéretei elszédítenek, nem látják, vagy nem akarják látni ennek a szegény országnak a testén tátongó sebeket; akarataikat, meggyőződésüket alárendelik a jósvádájú kortesek befolyásának.

Ha ennek az országnak szüksége volt arra, hogy polgárai a kulturális és gazdasági előrehaladás mellett szint valljanak, most szüksége van rá. Létérdeke mindnyájunknak, hogy a küszöbön álló választásokon ki-ki nyilant és tartózkodás nélkül hirdesse a közelmult tapasztalataiból leszűrt meggyőződését. Ne szólamok és jelszavak, rábeszélés vagy erőszak vezessenek bennünket a választási urna elé, hanem a becsületes meggyőződés őszinte megnyilatkozása. Adja ennek az országnak minden egyes választója tanujelét annak, hogy nem tudja helyeselni a mindent ígérő, de semmit sem teljesítő, az ország bekéjét feldúló koalíciós kegyelmek politikáját.

Ha figyelemmel kísérjük, a különböző politikai pártok programját és keresztlük azokban azokat a garanciákat, melyek nemcsak a király és a nemzet közti egyetértést, hanem az ország közgazdasági és közművelődési, társadalmi és függetlenségi törekvéseit biztosítja, akkor feltétlenül arra az igaz meggyőződésre kell jutnunk, hogy mindezekre csak a munkapárt programja nyújt elfogadható biztosítékot. A munkapárt a tiszta és őszinte meggyőződésű, józan gondolkodású, hazaszerető polgárok tábora. Az ő meggyőződésük az, hogy nekünk csak tudással, munkával és a munka után meggazdagodva lehet jogainkat kivívni és nem frázisokkal vagy erőszakkal.

Ami a keresztény embernek az oltári szentség, a zsidónak a thóra, az a magyar embernek az 1848. Évtizedek óta küzdünk a 48-as eszmék diadalrajtásáért, országunk függetlenségéért s hogy az még ma is csak vágy és nem valóság, épp azoknak köszönhetjük, akik legjobban verik a mellüket, hogy ők negyvennyolcasok. Kossuth Lajos esz-

mét szóvirágok nem érlelhetik meg. Szegény nemzet vagyunk s követeléseinknek nincs sulya, nincs ereje. Időnként és erőnkét haszontalanul, ok és mód nélkül pazaroltuk. Sohasem törekedtünk a békére; pedig nekünk elsősorban béke kell, mert csak békében gyarapodhatunk.

Kossuth Ferencnek két programja volt. Az egyik az ideális, melyben minden nemzeti törekvésünk fel van véve, a másik program pedig az, amelynek receptje szerint kormányoztak közel négy évig. Az első programot csak választási célra, mandátumszerzésre használták. S igen megfélelt a célnak Kossuth másik kormányzási programja, ha nem lenne kissé sötét, teljesen megegyezne a munkapárt programjával.

Justh Gyula az önálló bankkal kezdte s mikor emiatt differenciák merültek fel a függetlenségi pártban, Kossuthot kívül tette az ajtón s a nagyobb eredmény reményében felvette póttagynak az általános választói jogot is. Két hatalmas követelés. Az első követelése, hogy az önálló jegybank 1911. január 1-én már működjék, ma már túlhaladott álláspont. A másik, az általános választói jog, az annyira kell Justhéknek, mint cigánynak a verés.

Az önálló bank ott van a munkapárt programjában is, azzal a különbséggel, hogy nincs lehetetlen terminushoz kötve. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter Técsőn, Kálmán Gusztáv államtitkár Kolozsváron jelentete ezt ki. Az önálló jegybank csak az esetre előnyös az országra, ha a mostani közös jegybank nem tudná a hiteligényeket kielégíteni és ez esetben fel is kell állítani. Ez az egyetlen okos program, a lehetőség programja.

Az általános választói jognak több barátja van a munkapártban mint a Justh-pártban.

A munkapárt programja felöleli a két függetlenségi párt programjainak a haladást és a tisztességes törekvést előmozdító pontjait. Biztosítja az ország javára való munkálkodást és garantálja a nemzet és az uralkodó közötti békés együttműködés tartósságát.

A béke, a munka, a haladás és az ezekkel járó vagyonosodás a legbiztosabb ut a függetlenség felé. Tehát az az igazi függetlenségi aki ezeket akarja, aki ezek elérésére fordítja minden erejét és a kortes által felfordított boros hordóról nem szónokol elérhetetlen idealokról, harcról, küzdelemről. Igen sokat és elég sokáig harcoltunk már

szóval, obstrukcióval, sőt már tintartóval is dolgozni kellene. Komolyan és becsületesen Magyar iparcikkeket készíteni és piacokat keresni a magyar árunak. Kulturát teremteni, vasutakat építeni és virágzó iparvállalataink részvényeit kivenni a külföldi pénzemberek kezéből. Gazdálkodni és pedig okosan gazdálkodni és mindenkitől tanulni.

Ez az út vezet a boldogulás felé. És ezt az utat a munkapárt egyengeti. Azok a férfiak, akik most nagy feladatok megoldására készülődnek, nemcsak ígérni, de tenni is tudnak. A magyar nemzet boldogulása, függetlensége, egész jövője felett határoznak a mostani választáson a választópolgárok.

Tegyenek félre minden melléktekinetet Baja város választópolgárai, ne találjanak viszhangra náluk a jelszavak örületes puffogásai, a saját sorsuk felett lesznek hivatva dönteni. A nemzeti munkapárt nem jelszavakkal, hanem dolgozni akaró és dolgozni tudó férfakkal lépett a nemzet elé. Vagy a jelszó fog ezután is dominálni a magyar politikában vagy a cselekvés. Aki összeveti a multat a mával, a jövőt a múlttal történetekkel, igaz meggyőződéssei áll az urna elé, hogy tanujelét adja rendületlen hazaszeretetének.

A szervezkedő munkapárt.

Jelölik Podmaniczky bárót.

Tüzes beszédek, lelkes hangulat.

— A szombatesterkezetlet. —

Baja, május 1.

Értekezletnek indult, éppen csak a szűkebb körű szervező bizottság szőlította párttagyokban megbeszélésre a nemzeti munka táborának néhány lelkes harcosát és külső megnyilvánulásban — meglepetésül maguknak a rendezőknek — tüntető állásfoglalással, valóságos impozáns agitációs gyűléssé lett a szombat esti összejövetel.

Élénken lüktető élet, friss áramlat, a szabad-élvpárt fénykorára emlékeztető egységes hangulat lengte át a bajai társadalom minden osztályából egyetlen hívó szóra összesereglett polgártársainkat és jóleső örömmel láttuk újra egybeforrni érdemes iparosainkat a város régi, kipróbált vezérével. Azokkal a vezérekkel, kikhez a nemzeti munkának hitet, reményt keltő elve egy csapásra visszatért a bajai polgárságot, mely a város boldogító munkát

sóvárogi immár a függetlenségi pártnak háromszinű, de ezerevléltelen politikája helyett.

Nem birjuk elhagyni, nyíltan hirdetjük a szombat esti értekezleten sok olyan bajai polgárságunk tüntetett megjelenésével, aki a 48-as politáknak meggyőződéses híve és éppen azért jött el, hogy jelenlétével bizonyosságát adja, hogy az igazi 48 és becületes 67 harcosait egy és ugyanaz a hazafiasság hevíti a nemzeti munkára, melyet a nemzeti munkapárt táboraiban keresnek most, miután azt a függetlenségi jelszavakkal űzrkedő pártok portáin megtalálni nem tudták.

Az értekezleten elhangzott lelkes és tüzes szavak egyértelműen tisztító munkára szólították a bajai polgárságot. Harcra, küzdelemre, melyet most már okvetlen meg kell vívni a hatalomhoz való ragaszkodásában romboló, és polgártársait poszkondizáló, »mindenáron ellemekkel«, hogy azután a *Baja város érdekeit* való békés munka váltsa föl a tisztító harcot.

Ez a vezérgondolat hevítette az értekezlet minden tagját, mely egyébként először proklamálta hivatalosan *P. Podmaniczky* Endre bárót, a nemzeti munkapárt képviselőjelöltjét.

* * *

A mindvégig emelkedett hangulatu értekezletről különben a következő tudósításunk számol be:

A munkapárt szervező bizottságának hívó szavára szép számmal jelentek meg választó polgártársaink a szombat esti értekezleten, melyet *Tury* Mátyás ügyvéd nyitott meg.

As elnök sűrű tetszésnyilvánítás közben köszöntötte a nemzeti munka és a városfejlesztés jegyében egyesült polgárokat és jelentette az értekezletnek, hogy a bajai munkapárt intézői *Podmaniczky* Endre bárót, a bajaiaknak egész az azt volt polgártársát ajánlják képviselőnek, ezt az erősen liberális érzésű főurat, ki lokálpatrióta érzületének egész erejével és a kormány körökben szerzett nagy befolyásával kétsz szikra szállani a bajai érdekekért.

Leikes, szólni nem akaró éljenaj hangzott föl mikor *Tury* Mátyás bejelentette, hogy *Podmaniczky* báró a bajai jelöltséget elfogadja.

Az elnöki megnyitót után a pártnak és a szabadelvű eszméknek régi, kipróbált harcosa *Ladányi* Mór dr. mondott sok helyütt klaszikus szép, mélyenjáró, fölkellesítő beszédet. Az elmondottak gondolatláncá körülbeül ez volt.

Mindenekelőtt a 67-es közjogi alap nélkülözhetetlenségét és egyedüli lehetőségét fejtegette. A nemzetnek politikai szabadság és evvel járó gazdasági szabadság kell. Teljes politikai szabadság volt Magyarországon természetesen középkori értelemben, az Árpád-házi és a vegyes házakból származott királyok alatt.

Mikor Magyarország mint királyválasztó nemzet a Habsburg dinastiát ültette a trónra és ekként Ausztriával egyesült, a pragmatika sanctiónak nevezett alaptörvény ezt az állapotot, ezt a monarchiát elosztatlanul és elválaszthatatlanul kormányzandónak deklarálta. Ekkor megszűnt a teljes politikai szabadság. Gazdasági szabadságról, külfölddel gazdasági tekintetben való érintkezésről arról szó sem volt. 300 esztendeig tartott ez az állapot, milyen volt, ismerjük a történelemből. Nagyon lazan, nagyon nehezen jött nyugatról a szabadság fuvalata; majdnem egy félszázadnál tovább tartott, míg a nagy

francia forradalom eszméi és gyümölcsei hazánkhoz az 1848. törvényekben megvalósulást és érvényesülést nyertek.

Dicső volt a szabadság harc, de le lett verve. A történelem tanúsága, a történelem kérielhetlen szigora szerint ilyen függetlenségi törekvéseknek ez szokott lenni a sorsa Európával szemben Európa itt közepén nem trü más államalakulást, mint az oszt-rák magyar monarchia konglomeratumát.

Deák Ferenc mondotta, hogy a nagysarlóli fényes győzelem után is elgottá volna a magyar nemzet az 1867. évi kiegyezést!

Utópiák után ne menjünk. Elérhetetlen dolgok után ne kapkodjunk! A 67-es alap nemcsoak nem gátolja az erőteljes belső fejlődést, de ellenkezéig minden feltétel megadja arra. A nagy francia államterüri, Guizot, kiadta nemzetének a jelszavát: gazdagodjatok. Követte is nemzete. Lett a világ leggazdagabb népe és a legszabadabb és terjesztja a szabadságot világszerte.

Nekünk is csak békés fejlődésre van szükségünk. Erősödjünk, izmosodjunk, gazdagodjunk. Olyan képviselőre van szükségünk, a ki ezen az alapon áll és az országos ügyek és érdekek mellett a helyi érdekek figyelmé, szorgalmá és buzgó apostola. Ilyen képviselőnek ígérkezik *Podmaniczky* báró, álljunk a táboraiba és vigyük diadaira az ő nevét. Szalay Frigyesnek mesterien fölépített, tüzes beszéde következett most. Nemzeti munkára és a bajai munkapárt jelöltje. *Podmaniczky* báró zászlójának győzelmére buzdította a polgártársakat.

— Győzni fogunk — úgy mond — mert győznie kell a nemzeti munka kormányának azokkal szemben, kik a nemzetiszinű rojtkokkal törik le ennek a polgárságnak ezer gazdasági bajról könnyes szemét és akik a szent függetlenségi elvekkel űzrkedve és a hatalomhoz gőrcsösen ragaszkodva, megint mandátumért fordulnak a néphez, melyért semmit, de semmit se tudtak elérni.

— Mi dolgozni, becületesen fáradni akarunk a bajai polgárság kereskedelmi és ipari érdekeiért és a kormány támogatásáért, nagynépszerűségű képviselőjelöltünk *Podmaniczky* Endre báró égíste alatt tudunk is majd eredményeket hozni a bajaiaknak.

Nemes József dr. szóit még. Buzdító szavai nem tévesztettek csőt. A nemzeti munkát gloriálkálta ő is és *Podmaniczky* báró mellett agítált a polgárságnál, melynek egy szálíg ki kell állania a küzdés porondjára.

Tartsuk össze — ugymond — embereinket és hódítsuk el a fanatizmustól hangos ellentáborból a bajai polgárok többségét, kik valójában sohasem tartoztak oda, csak a terror és féktelen igaztás tántorította el őket a Deák Ferenc örökének bajai fontartóitól.

Az értekezlet egy minden oldalról lelkes fogadtatásra talált indítvánnyal ért véget.

Elhatározták, hogy *Podmaniczky* Endre bárót a közel napokban nagyobb küldöttséggel keresi föl a bajai párt és fölkéri a jelöltségre.

Külön vonat vizit tehát nemcsak a bajai polgárság tekintélyes részét Szabadkára és ott történik meg impozáns keretek közt *Podmaniczky* báró formaszertint jelölése.

Ésinos kivitelű

n é v j e g y e k
rendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Jelölés akadályokkal

vagy

a se hus se hal képviselő-aspiráns.

Cserbenhagyott függetlenségi választók.

A függetlenségi párti bajai polgárok nagy része vasárnap óta zavarban van. A zavar ugyan eddig is meglehetősen nagy volt a függetlenségi táboraiban, mert hisz képviselőjük, Rajk Aladár — se szó, se beszéd — egy szép napon egyszerre cserbenhagyta régi vezérért, Kossuth Ferencet és beszégedőtt justhpártinak. De mivelhogy Rajknak az a pálfordulása az akkor még csendesebben zajló politikai forgatagban nem zavart sok vizet, Baján sem törődtek vele sokat az emberek.

Most azonban, hogy Rajk Aladár megint mandátumot kért — mégpedig justhpárti képviselőházi botrányalapon — az ő volt választói közül azok, akik még nem csatlakoztak a nemzeti munkapárthoz, elérkezteknek látták az időt, hogy felelősségre vonják volt képviselőjüket ezért az önkényes pártcseréért.

És ezt a kis felelősségrevonó műveletet nevezik a függetlenségi párti újságírásban a bajai ellenzék diadalának. Szépen volt az diadal.

Az történt — polgártársak — hogy *Drescher* Gyula pártelnök udvariasan, de egész határozottsággal fölhiotta Rajk Aladárt, hogy térjen vissza az elhagyott lobogóhoz, melynek alapján a mandátumot kapta és lépjen ki a Justhpártból.

És Rajk Aladár? Mit tehetett volna egyebet — kilépett a Justhpártból.

Othagyta tehát először Kossuth Ferencet, most meg Justh Gyulát s lett pártönkivüli.

Eddig az ő magánügye volna ez a politikai pálfordulás, melybe azonban beleszólt a bajai függetlenségi érzésű polgárok tiltakozó szava. Az ellen tiltakoznak tudniillik, hogy Rajk Aladár az ő függetlenségi voksukat kérje — amolyan »se hus, se hal« alapon.

És mit tesznek a cserbenhagyott bajai 48-asok? Rendre csatlakoznak a nemzeti munka bajai táboraéhoz és *Podmaniczky* báró lobogója alá.

Iparosok *Podmaniczky* báró pártján.

Szózat a bajai ipartestülethez.

— Saját tudósítónktól. —

Szüntelen agitációjával, rendszeres izgató hadjáratával a bajai ellenzék most is azon van, hogy a helybeli iparosokat, a polgárságnak ezt a tekintélyesszámú és értékes tábort megint kiverje a nemzeti munka mülhelyéből. Reájuk erőszakolják az ő »se hus, se hal« elveiket, bevonják azokat piros-fehér-zöld zománcnal, hadd vakuljon a bajai iparos és felejtse el, hogy ezer vágyából egyet se váltott valóra a voksért kopogtató függetlenségi párt.

Ámde a mi iparosaink már tisztán látnak. Nem kérnek többet a Rajk-Valentin-féle honhazafiságból, és nyugodtan, állampolgári komolysággal tekintik a választási események folyását.

A bajai iparostáborba egyébként ösztente lelkesedést hozott a szabadki ipartestületnek valóságos és szenzáción erejével ható mozgalma.

Báró Podmaniczky Endrét, a bajai képviselő-

jelöllet t. i. Szabadkán úgy ismerik, mint aki minden kulturális mozgalomnak és különösen az iparos osztály érdekeinek buzgó előmozdítója. Ritkán akad Szabadkán több olyan ember, aki minden felekezeti különbség nélkül gyakorolja a jótékonyt, aki minden kulturális intézménynek a működésében tevékeny részt vesz, mint Podmaniczky báró.

Különösen sokat tett *báró Podmaniczky* mint a Dmke elnöke a szabadkai iparosokért és amint értesülünk, a szabadkai iparosok átiratban kérik a bajai iparosokat Podmaniczky báró támogatására, mivel ezzel az iparosok saját jól felfogott érdekeiknek tartoznak.

Az átirat, melyet a szabadkai iparosok százezre alá írtak, utban van már.

A szabadkai csatlakozás híre a lét közepén ért el hozzánk és a helyi iparosok nagyrészből azt az egyre hangosabban megnyilvánuló állásfoglalást váltotta ki, hogy *Podmaniczky* báróra, az iparosok régi, őzletlen pártolójára kell leadnia szavazatát minden jó magyar iparosnak ebben a városban.

Podmaniczky Endre báró az izraelita önszegélyző egylet dísztagja.

Csődbekerült ellenzéki kortesfogás.

— Saját tudósítónktól. —

Szenzáció érdekeségű, valóggal elemi erővel meggyőző tudósítást kapunk lapjartákor a szomszédos Szabadkáról, melynek — úgy látszik — minden rendű és rangu lakossága sorba áll, hogy semmivé törpítse azt az ezer hamis híresztelés és kortes-trükköt, melyet a bajai függetlenségi párt eszel ki nap-nap után a nemzeti munkapárt bajai jelölte, *Podmaniczky* Endre ellen.

Az iparosok tüntető megnyilatkozása után most **Szabadka zsidósága** áll Podmaniczky báró mellé, kinek újabb lovagias őseitől öröklött, sziklaszilárd liberális érzését is kétségbe vonta a korteshadjáratában féktelen bajai függetlenségi párt.

A rágalom, a hamis vádaskodás még nem öntött formát nyomtatott betűben, de — mi türes-tagadás — kiröppent a bajai függetlenséginek nevezett párt korteshajlékából és száll portáról portára, hogy belevigye a széthuzás átkos szellemét az egyre egységesebben tömörülő nemzeti munkapárti táborba.

Valaki elkurjantotta az ellenzéki tanyán, hogy Podmaniczky báróval szemben Rajk Aladár mellé kell tömörülnie a zsidóságnak. Okot nem tudtak találni erre a suba alatti aknamunkára, de ki kellett eszelnök ezt a trükköt, mert úgy látják, hogy a bajai zsidóság a régi elvűség alapján csatlakozik egyre tömegesebben a nemzeti munkapárt táborába.

Es kieszelték, hogy Podmaniczky báró antisemita.

Csunya trükk, alantas harcmodorra vall és a mi fő, föjött veszedelmes játéknak jelenti kezdetét az ilyesmi.

Maga a függetlenségi párt itélel legjobban az ilyen manővert és mi egész újságírói komolyságunkkal vállaljuk érte a felelősséget, hogy épen bajai 48-as vezéremberek fakadtak ki ellene, azt mondván:

— Vaj kinek jutott eszébe valaha is zsidó-kérdés csinálni a Rajk Aladár tiszteztendő képviselőiségéből? Hisz nagyrészen Baja város másvallású lakossága adott mandátumot Rajk-

nak, az akkor még komolyan 48-as párt-embernek.

A bajai függetlenségi csunya trükkjére különben a *szabadkai izraelita önszegélyző egylet adja meg most a legmélőbb választ.*

Szabadkáról, ahol a liberális báró évek óta él, — vezetők zsidó-körökből kapjuk az alábbi híradást:

A szabadkai izraelita önszegélyző és gyómolító egyesület, a városnak ez a kétségteletlenül leghumánusabban működő egyesülete legutóbb dísztagjává választotta báró Podmaniczky Endrét, aki már nem egyszer adta tanujelét annak, hogy minden altruisztikus törekvésnek lelkes barátja, aki a jótékonycélok szolgálatában már ide s tova egy emberöltőt töltött el.

Az önszegélyző egylet 50 tagu küldöttségét Gross Adolf elnök vezette. Singer Ernő választott tag volt a küldöttség szónoka, aki a következő beszédben üdvözölte a nemes bárót:

Méltóságos Báró Ur!

A szabadkai izraelita önszegélyző egylet Méltóságodat dísztagjává választotta. Az egyesület elnöksége és igazgató-tanácsa megjelent im, hogy mély tisztelettel és bensőséges szeretettel bejelentse ezt Méltóságodnak.

Örömmel üdvözöljük Önt egyesületünkben, mert Méltóságodnak csak a közeli érte is ambicionálja a jótékonyt, a nemes humanizmus gyakorlására egyesülteket. Főleml bennünket az a tudat, hogy a mai társadalom kiváltságosai köztünkbe jönnek, velünk együtt nyhiten a nyomort, tőrszárítani a szenvedés kicsikarta könnyűt, felemelni a hanyatlót, támogatni a porbahullót.

A létünk korok szétválásztó igéje, a primus inter pares nem vezet el, csak áthasonlít, a régi elsők a hasonlók közül ma már pares inter pares hasonlók lőnek a hasonlókhoz a nemes eszmék szolgálatában, a jótékonyt gyakorlásában.

Méltóságodat tartalmas élet predestinálja a humanizmus szolgálatára és kérjük is az Egek Urát, tartsa meg Önt a szegények, a nyomorgók őzletlen itápolására igen igen sokáig!

Podmaniczky báró a következő beszéddel köszönte meg az üdvözlést:

Tisztelt Uraim!

Szivem mélyből örülök annak, hogy a jótékonyt gyakorlásánál rám gondoltak. Annál is inkább örülök a bizalmuknak, mert mindig tiszteltem az Önök vallási életét, komoly törekvéseiket, hazafiságukat, nemes jótékonytágukat. Magam is buzgó híve vagyok vallásomnak és épen ezért tisztelni tudom mások vallási meggyőződéseit. Különösen becsülöm az Önök vallásos jótékonytágát és igérem, hogy mostani bizalmukat azzal fogom meghálálni, hogy mindig segítségükre leszek, amikor a jótékonytág gyakorlásában az én erőmre lesz szükségük.

A küldöttség lelkesen megjelentette Podmaniczky bárót.

Megtámadott főispáni titkár.

A támadó: megint Valentin.

Bujkál a valódi szerző.

Baja, május 4.

A Bajai Független Újság, a nagy Valentin kicsi organuma, vagy helyesebben: a kis Valentinak még kisebb házi újsága artikulatlan hangokat kurjantott bele tegnap ismét a bajai közélet intézésébe. A kloakába mártott toll, mely sarat fröcscentett már a helyi közélet minden szerepvivőjére, komisz módon, jellemezhetetlen durvasággal, ezuttal a főispáni titkárnak ront.

Bűne van neki is. Az a kardinális vétke, hogy — mint a nemzeti munka kormányának küldötte — bátor szívvél, nyílt sisakkal segít megvívni a bajai polgárság nagy küzdelmét, melynek vezérével (ki kell már egyszer mondani) az, hogy meg kell szabadítani az országot és a bajai közéletet a Valentinoktól, kiknek a tisztas közigyék porondján helyük továbbra nincsen.

Mert — mi türes-tagadás — a bajai munkapárt küzdelmének ez a része fáj Valentin Eminek.

A semmivé visszaféjődéstől való remegés kiabál belőle, kinek egész szereplése az önönzetlenségével félrevezetett lakosságnak kénykedve, haszna-tetszése szerinti ide-oda rángatásban, polgártársai és újságíró-kollégái poszkendiazásában merül ki.

Ettől a Valentin-féle közéleti rendszertől undorodott meg a bajai polgárság, mely szeretettel, megbecsüléssel fogadta a küzdő táborba Szalay Frigyes ist, a Baja város boldogulást célba vevő purifikáló munkának ezt a lelkes, áradhatatlan vezéralakját. Ennek az általános becsülésnek lett áldozata most Szalay Frigyes. Hiába: Valentin Emil nem bírja nézni a becsültes embert. Neki a Polónyi Gézák az ideáljai, a Polónyiak, akik tudvalevőleg kitűnően értenek hozzá, mint kell őszhangba hozni a közéleti szereplést a tisztas polgári haszonnal.

Levelet íratott a lapjába Valentin mester. Másall íratott. Egy jobb sorsra érdemes biztosítási ügynökkel. Tegnap egy államtitviselőt igazított bele a kortes-újságírásba, most meg biztosítási ügynököt szólatalt meg a közmorál nevében. Ugy főt ez, mintha ő maga érezne a legjobban, hogy közkerkölsökről lévén szó, neki féle kell állnia.

Az fáj a Valentin barátjának, hogy a főispáni titkár, a munkapárt egyik vezérembere a város házan lakik, ugyanabban a szobában, ahol hivatalos helyisége volt minden eddigi titkárnak. Nem bírja nézni, hogy tömegesen keresik föl ott Szalay Frigyeset a bajaiak, kiknek kérésük, panaszuk van és akiknek vágyát, ügyes-bajos dolgát készségesen juttatja el az agilis titkár *ifjabb Szemző* Gyula főispán elé. Korteskedésnek nevezi a Független Újság levelező tagja ezt a közérdekű ténykedést, holott örülni kellene rajta, hogy végre valahára el-mehet minden bajai polgártársunk a főispáni portára, melyet a bukkott éra alatt Valentin Emil tartott megszállva, önkényesen és hivattottság nélkül.

Polgártársaink órákig, napokig voltak kénytelenek vesztegelni a város háza folyosóján, mert Valentin és mindig csak Valentin sajátította ki magának *Ambroszovics* főispánt.

Es amit ott Valentin végzett, kijárt és intézett — minden volt az, polgártársak, csak közérdek nem.

GUBER

FORRÁS

A LEGKÖNYNYEBBEN EMESZTHETŐ

ARZENES VIZ
 VÉRSEGENYSÉG SÁPKÖR
 IDEGGENYESÉG
 ÁLMTLANSÁG
 ÉS MINDENFÉLE GYENESÉGI
 ÁLLAPOTKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGSZERTÁRAK, DROGUERIÁK
 ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBN

A városaházán, a főispán szobájából szállították őt a bizalmat a kvótáemelő Wekerle-Kossuth-kormányának, ott beszéltek meg ezer esetben a függetlenségi pártügyeket, ott tárgyoztak nem egyszer az egész függetlenségi vezérkar és kismajátottak hivatalos örökben tisztviselőket, hajdukat, mindenkit, akit közpénzen fizet a város.

Ahol most közügyek otthona van, ott Valentin tanyázott négy évnél tovább. És mert a polgárok felháborodása kiverni készült őt most a közelet porondjáról, ezért született meg az a durvahangu, levél formájába oltott, artikulálatlan hangzavar is.

A Bajai Független Újság tegnapi otromba támadására Szalay Frigyes ur a következő levelet küldte szerkesztőségünknek:

Tekintetes Szerkesztőség!

A Bajai Független Újság folyó évi május hó 4-én megjelent 84. számában K. L. aláírású egy engem gyalázó levél látott napvilágot.

A magam részéről a levél írójával polémiába nem bocsátkozom. Teljesen tisztában vagyok az állásommal járó kötelezettségekkel és munkaköröm határaival, tisztában vagyok a saját meggyőződéssel és lelkiismeretemmel is. Mindezekről áthatva haladok a magam útján és működésemet az arra illetékes tényezők bírálata alá bocsátom.

A közönség tájékoztatása végett kötelezőségem tartom azt megjegyezni, hogy én nem »rendelkezem«, hanem szerény állásomban még szerényebb tehetséggel, a város érdemes polgármesterének és tisztikarának mindig rendelkezésére állok a közjó szolgálatában. »Rendelkezni« nem szoktam még azon esetekben sem, ha jogom van hozzá. Meggyőződhettem erről már eddig is mindenki, aki igazságos és tárgyilagos.

A sértésekért a szokott módon szerzek magamnak elégtételt.

Tisztelettel kérve, hogy ezen levelemet becses lapjában közzétenni sziveskedjék, maradtam

Baja, május 4.

szívélyes üdvözetlél
Szalay Frigyes.

HIRLEK.

A szerkesztőségéből.

Amidőn a Bajai Hirlap szerkesztését átveszem, nem mulasztatom el azt, hogy először, e lap megalapítójától a nagyközönség előtt búcsút vegyek. Dr. Lemberger Ármán nagybecsült elődöm érdemeit felsorolni, az ő fáradságát nem ismerő munkásságával bővebben foglalkozni feleslegesnek tartom, hisz e lapnak minden egyes olvasója őszinté, meleg szeretettel ragaszkodott hozzá. Tisztelték, becsülték benne a pártatlan, mindig objektív újságíró, ki minden ember igaz ügye mellett szívesen vette fel a harcát bárkivel szemben is. Az ő lelki a hazaszeretet szent tüze és az igazságérzet hevítette mindenkoron.

Most, amikor átveszem az ő helyét e lapnál s önkéntelenül összehasonlítom az én csekélységemet az ő nagyságával, csak az az erős, meghatározott szándék ad bátorságot örökbe lépni, hogy minden tudással, igyekezettel arra fogok törekedni, hogy az ő örökét kiérdemljem.

Nem rettentenek meg engem sem azok a nehézségek, melyek az ő általa megkezdett utam reám várnak. Fiatalos lelkesedéssel, igaz munkaszeretettel indulok utamra. Ez a lap, mely hosszú évek során át minden igaz ügyért bátran szállt síkra, a jövőben sem hagyja cserben azokat, kik hozzá fordulnak. Ez a lap nem csak olvasmányja, szórakoztatója, de igaz barátja, erőssége akar lenni mindenkinek. És én fáradságot nem ismerő munkásságomért nem kívánok egyebet a nagyközönségtől, mint azt, hogy fogadják e lapot olyan jóindulattal, mint amilyen szeretettel én azt csinálom.

És még szabadjon e helyütt azon véleményemnek is kifejezést adni, hogy dr. Lemberger Ármán ur, ha ki is vált e lap költékéből, nem fogja ezt teljesen elkerülni. Felkeresi a szerkesztőséget és szól még az ő szeretett közönségéhez e lap hasábjairól; nekem pedig, ha elragadna az ifjú hív, a fiatalos tüzes temperamentuma, jóindulata tanácsával segílyemre jön.

Végül még azt jegyzem meg, hogy erős segítő társam van Spitzer Zoltán szerkesztő urban, kinek agilitását, tudását, hirlapírói készségét és a szabadlevél politikához való hűségét e lap olvasói évek óta előnyösen ismerik.

Ortutay István
felelős szerkesztő.

Előfizetési felhívás.

Lapunk mai száma, melyet kezében tart, mutatványszám. Megakarjuk ösmertetni azt a politikát, melyet vallunk, amely igaz meggyőződésünk szerint az egyetlen, mely szeretett hazánk boldogulása, városunk fejlődése felé vezet. Pillantson vissza a közelmúltba, a frázis emberek uralma idején és gondolkodjék afelett, hogy mit kapott ez a szegény ország, mit nyert Baja város tőlük. Hamar eltalálja. Semmit! Az ígéretek, ígéretek maradtak; a szülő félben volt viszálkodások életrékeltették, felevaratták a nemzet nyugalmát és az egészséges élet fejlődését minden vonalon megakasztották, mert egyéni céljaikat nem valósíthatták meg. Csunya dolog ez, rablópolitika, de sajnos, az események igazolják.

Ezen akar, csekély erejéhez mérten, lapunk változtatni. Ettől az országra káros, veszedelmes politikai akarnokoktól szándékozik lapunk az igaz, a nemzet fejlődését biztosító, önzetlen munkások táborába téríteni a megtévesztett közvéleményt. Nem cifra szónoklat kell nekünk, hanem munka, hogy gyarapodhassunk, gazdagodhassunk.

Minden igaz, hazáját szerető magyar embernek erkölcsi kötelessége táborunkba jönni, megtörni egyszer s mindenkorra a hazafiaskodásban utazó, de önérdéküket szolgáló vitéz legényeknek hatalmát. A hazaszeretet nem a tintatartók dobálásában, védtelen emberek bántalmazásában merül ki.

Igaz örömmel tölt el bennünket az a remény, hogy minden igaz magyar szívesen keres fel bennünket, igaz lelkesedéssel üdvözlő vállalkozásunkat.

Egyben bejelentjük, hogy a mai nappal hetenként kétszer, de szükség esetén több szór is jelen meg lapunk. Az előfizetés összegét oly minimumban állapítottuk meg, hogy mindenkinek könnyen hozzáférhető. Hogy teljesen megismerje elveink erejét, igazságát, lapunkból pár számot díjtalanul fogunk megküldeni.

Előfizetési ár:

Égész évre . . .	10.— kor.
Félévre . . .	5.— „
Negyedévre . . .	2.50 „
Egyes szám ára . . .	—10 „

— Vojnits István báró betegsége. Vojnits István báró nagyszámú hiveinek igaz szomorúságára csaknem egész héten betegen fekvő budapesti lakásán. Vojnits báró már akkor is beteg volt, amikor legutóbb a verbásziak monstredeputációját fogadta. Meghült, de ezt a baját nem vette komolyan. A verbásziak elutazása után felment Budapestre s azóta állandóan a legnagyobb kitartással és buzgalommal fáradozik azon, hogy a megye érdekeit kellően képviselhesse a kormánynál. Néhány nappal ezelőtt a betegség levette a lábáról a nemes bárót. Betegsége azonban csak muló természetű volt s remélni lehet, hogy néhány nap múlva már gyógyultan hagyja el a szobát, melyet még mindig őriznie kell. Bácska addig is nagyon nehezen nélkülözi Vojnits bárót.

— Lovagias affár. A Bajai Független Újság keddesti számában sértő cikk jelent meg, melyért Szalay Frigyes elégtételt kért Valentin Emil ügyvéd-szerkesztőtől. Szalay Frigyesnek megbízottai ez ügyben Scherer Károly és Meskó Zoltán. Valentin szerkesztő Klaubert Lajos biztositási ügynököt adta ki a cikk írójának. Szalay megbízottai erre Klaubert keresték, de mert lakásán meg nem találták, ajánlott levélben adták tudára lovagias ügyben való megjelenésüket.

— A tanítóképző hangversenye. Páratan sikere volt tegnap este a bajai állami tanítóképző intézet hangversenyének, melyet a könyvtár alap javára a Nemzeti-szálló termében rendeztek. A mulatságon részt vett a bajai intelligencia nagy része és őszinte lelkesedéssel adózott az ügyes szereplőknek. Különös dicséretet érdemel a teljes zenekar együttese, melynek minden egyes száma után felhangzott a közönség elismerése: a zugó tapsvihar. Szépen szavalt Depinyi János, Sass Károly szavalata is nagyon tetszett és végül kintűnő Bárdy Lajos Geyer Béla és Loschert Ede songora száma. A hangverseny után tánc volt mely a késő hajnali órákban ért véget.

— Az új házadó törvény. Az új házadó törvény rendelkezései szerint köteles minden háztulajdonos házában előforduló minden lakásváltozást bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy az adóalapját képező házővedelem szaporodott-e. Az a háztulajdonos, ki a törvény ezen rendelkezéseit meg nem tartja kétszeres kihágást követ el. Felelőssége vonható jövedéki kihágás címén és az adóközlőbővezt nyolcszorosától tizenötöszörösség büntethető, másodsor pedig 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható. Az új törvény s ezen csodabogar része a koalíciós éra alatt született s ezen aktuális Rajk Aladár is részt vett. Bizonyára a bajai háztulajdonosok iránti szeretete szavaztatta meg vele.

— Oltáregyleti előadás. Az Oltáregyesület f. hó 5-én Áldozó csütörtökön d. u. 4 órákor a Legényegylet helyiségében felolvasás és szavallattal egybekötött hangversenyt rendez. Belépődíj 20 fillér.

— Az adó. A legunsúlyosabb magyar szó ez, melytől egyaránt irtózik a magyarság minden rétege. Bár most nem aktuális az adó, mert az exlex miatt az adóvégrehajtok nem igen nyitják az emberekre az ajtót, mégis szóval kell tenünk, mert a bajai adóhivatalnál veszedelmes nagy a rend. Olyan nagy, hogy mi-helyt az exlexnek vége lesz, teljes erővel láthatnak az adóhátalékok behajtásához. Ezt csak azért tartjuk szükségesnek megemlíteni, mert az a nagy rend nem igen lesz kedves a hátralékosokra.

A szerkesztésért
ORTUTAY ISTVÁN | Társzerkesztő:
felelős. | SPITZER ZOLTÁN.

Aki

legjobban szerkesztett,
teljesen független nagy
napilapot jártni óhajt, fizesse elő

Az Újság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	„	K 28.—
Félévre	„	„ 14.—
Negyed évre	„	„ 7.—
Egy hónapra	„	„ 2.40

Az újság terjedelme rendszeren
28—32—36 oldal. Vasárnap és
ünne-
napokon **60—100** oldal.

MEGRENDELÉSI CIM:

Az Újság kiadóhivatala

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54-ik szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV. ZENEMŰ. PAPIR. ÍRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkéltatáson

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifjusági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választékban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hírlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadtnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
tékokat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zékeket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyházi nyomtatványokból
Bármilyen könyvnyom-
dai munkák a legolcsóbb
áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá

képkeretek, (Passepartous)
íróaljzatok, stb.

előállítására van berendezve.

MINDENJÁT
KARINTJÁT

JÓL JÁR
HA VALÓDI
PALMA KAUCSUK
SÁROK
VAN CIPŐJÉN

ROSSZUL JÁR
HA NEM ÜGYEL
VÉDJEGYRE
TESSEK
KIPROBÁLNI!

TÖRLEY
PEZSGŐ.

Eladó birtok.

Lugos közelében 204. kat. hold kitűnő szántó-föld az idei szépen álló vetéssel, épülettel, élő és holt főlsereléssel együtt eladó.

Iványi József

Budapest, V. Lipót-körút 15.

Most jelent meg!

Minden családnál ugyszólván nélkülözhetetlen

Dr. Loránd A.

karlsbadi fürdőorvos által irt

AVENÜLÉS

elhárítása és az élet meghosszabbítása.

Ára füzve 4 korona. — Kötve 6 korona.

KAPHATÓ:

KOLLÁR A. könyvkereskedésében.

Cséplőkészletek
MUNKTELL
eredeti svéd
nyersolajmotoros
lokomobilok
BENZIN- és
szívógáztelepek

FISCHER JÁNOS mérnök, malomépítész, Budapest
V., Nádor-utca 35. szám. Sürgőnycim: **TURBINA.**

Legmesszebbmenő szavatosság, legbiztosabb üzemi. Árjegyzék és Kéltégyetés ingyen.

A világon a legismertebb

KERÉKPÁR

elegáns, könnyű, elpusztíthatatlan, olcsók.

PREMIER

Katalógust ingyen és bérmentve küldünk.
Egyedüli elárúsító:
The Premier Gyco Company Ltd
Killmann Herbert & Cooper Eger i. B.

1910-es modellünk újításai:

Intenzív lángzó Gyorsan forral. Keves és szesz fogyaszt. Erős alkatrészei kivethetők és tisztíthatók. Művészi galvanó-bronz kivitelt. Hozzávaló biztonsággi gyorsfűzőnk eddigi előnyeit.

„Rops” 1910
a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye. Ha feldűl, elalszik. A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten 4— korona.
Régi, használt példányokat a gyvt 2 kor. 50 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cserél át. — Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS” Fémárugyár Részvénytársaság
Budapest, V. Váci-ut 74.5.
Helyi elárúsító: **EISENBERG KÁROLY.**
Képviselek vidéken kerestetnek.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű uri közönség szives tudomására hozni, hogy május havában egy nagyobb külföldi tanulmánytra megyek, hogy a mai kornak megfelelő modern és célszerű

vizvezeték- és fürdő-szoba-berendezéseket

tanulmányozzam és tapasztalataimat helyben érvényesítsen.

Utárványom Drezda, Berlin, Hannover, Braunschweig, Magdeburg, Halle, Lipcse és még számos más város, hol — a vett értesítés szerint — a higiénia terén igen nagy előmenetel és haladás van.

Felkérem mindazon uri közönséget, kiknek ilyen cikkekre szükségük lesz, rendelésüket részemre fenntartani sziveskedjenek, mert számos újdonságokkal fogom az uri közönséget meglepni.

Addig is szives jóindulatát kérem teljes tisztelettel

Eckert Ferenc
rézműves és szerelő.

Állandó nagy szivattyuraktár Gárvens gyártól.

Jó házból való fluk

tanulónak

felvétetik Kollár A. könyvkötészetében.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodá-hoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszeresztől Stockereuban.

Aki szabályozni és épségben taranni akarja a jó emésztését, használja a Schumann-fele gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más zerek ellenében mily jól éri magát.

Gyomorsó eltávolítja az azaonal a fölösleges emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fill.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával 4 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1.50. Postai széküldetés legkevesebb 2 doboz megrendelésénél utánvéttel Schumann gyógyszerész. Stockerau-ban. Kapható minden gyógyszerhában.

Meglepo újonság!!

“Viktória”

legújabb angol nyersolaj-motor

4 ütemű, rendkívül szilárd, lassu járásu, legcékélyebb olajfogyasztás, minden fajta olajszappal.

Minden versenyt felülmuló! Olcsó ár! Kellemes fizetés! **Benzin- és szívógáztelepek vezérképvele.**

SZABÓ BÉLA utódánál Budapest, V., Visegrádi-utca 4.